

Грішин Іван
Здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування»
Науковий керівник: **Гайбура Ю.А.**,
канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та електронних платіжних систем
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ФОРМУВАННЯ І РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРИ

Прибуток характеризує кінцевий результат діяльності підприємства. Його одержання є обов'язковою умовою розширеного відтворення на підприємстві, забезпечення його самофінансування і зміцнення конкурентоздатності на ринку.

Прибуток формується на макрорівні, і на нього, як на фінансовий показник роботи підприємства, впливає встановлений державою порядок формування витрат на виробництво продукції (робіт, послуг); обчислення і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг); визначення позареалізаційних прибутків і витрат; визначення загального (валового) прибутку.

У збільшенні прибутку та високій рентабельності зацікавлені підприємства, і держава, оскільки, з одного боку, вони є прямим джерелом виробничого і соціального розвитку підприємства, а з іншого – забезпечують постійні й зростаючі надходження до державного бюджету.

На формування прибутку як фінансового показника роботи підприємства, що відображається в офіційній звітності суб'єктів господарювання, впливає встановлений порядок визначення фінансових результатів діяльності; обчислення собівартості продукції (робіт, послуг); загальногосподарських витрат; визначення прибутків (збитків) від фінансових операцій та іншої

діяльності. Отже, прибуток – важливий показник, що характеризує фінансовий результат діяльності підприємства.

Механізм формування прибутку має такі складові: виручка від реалізації товарів; виручка від реалізації робіт та послуг; собівартість реалізованої продукції; валовий прибуток; адміністративні витрати, витрати на збут; інші операційні витрати та доходи; прибуток (збиток) від операційної діяльності; інші доходи (витрати); дохід до сплати процентів і податків; фінансові витрати; податок на прибуток; чистий прибуток [1].

Під формуванням прибутку розуміють його створення в процесі господарської діяльності підприємства. Управляти формуванням прибутку означає управляти обсягом реалізації продукції, тобто кількістю та ціною продукції, здійснювати діяльність з найменшими витратам [2].

На формування абсолютної суми прибутку підприємства впливають:

- результати, тобто ефективність його фінансово-господарської діяльності;
- сфера діяльності;
- галузь господарства;
- установлені законодавством умови обліку фінансових результатів.

Зважаючи на специфіку та значущість окремих видів фінансово-господарської діяльності підприємства, а також маючи за мету вивчення механізму формування прибутку та управління окремими його складовими, доцільно розглядати такі складові доходів та витрат:

- 1) доходи – виручка від реалізації продукції, робіт та послуг, інші доходи;
- 2) витрати – виробнича собівартість реалізованої продукції, адміністративні витрати, витрати на збут, фінансові витрати, інші витрати.

Механізм формування прибутку, що ґрунтується на такому групуванні доходів та витрат, наведено на рис. 1.

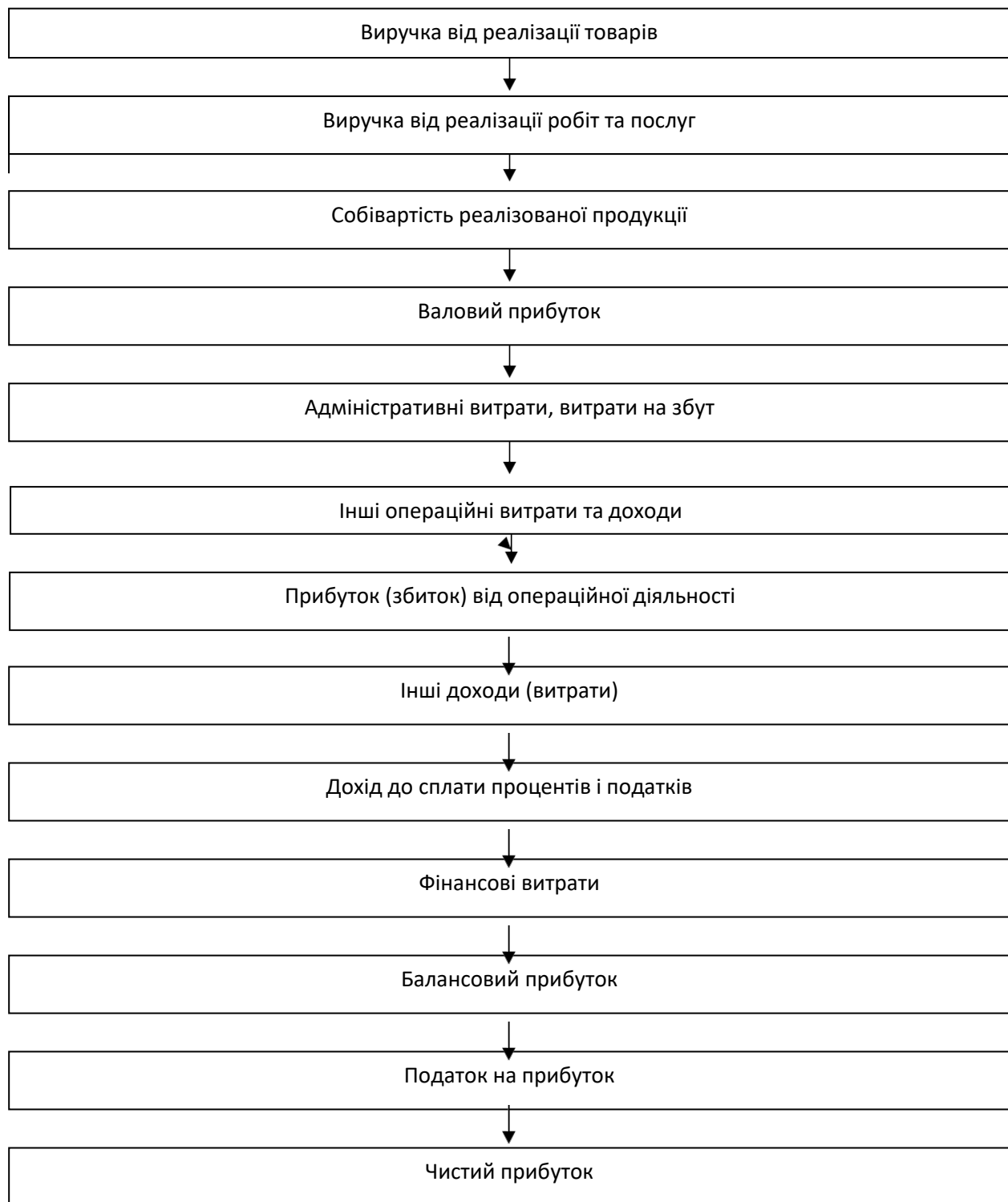

Рисунок 1. Механізм формування прибутку

Прибуток від операційної діяльності формується в результаті здійснення операцій, пов'язаних з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що є головною метою створення підприємства і забезпечують основну

частку його доходу. На величину прибутку підприємства також впливають результати від фінансової та інвестиційної діяльності. До фінансової належить діяльність, яка приводить до змін розміру і складу власного та позикового капіталу підприємства, до інвестиційної – діяльність, пов'язана з придбанням і реалізацією тих необоротних активів, а також тих фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів [3].

Джерелами формування загального прибутку підприємства є:

– прибуток від продажу основної продукції підприємства, який є головним складником загального прибутку;

– прибуток від продажу майна, що не використовується підприємством.

Отже, під формуванням прибутку розуміють його створення в процесі господарської діяльності підприємства. Управляти формуванням прибутку означає управляти обсягом реалізації продукції, тобто кількістю та ціною продукції, здійснювати діяльність з найменшими витратами.

Список використаних джерел

1. Білик, М. Д., Павловська, О. В., Притуляк, Н. М., Невмержицька, Н. Ю. Фінансовий аналіз: Навч. Посіб. Вид. 2-ге, без змін. Київ: КНЕУ, 2009. 592 с.
2. Варава, Л.Н. Теоретичні аспекти формування прибутку. *Економіка підприємств*. 2010. №3. С . 52–60.
3. Базілінська, О. Я. Фінансовий аналіз : теорія та практика навч. посіб. 2-ге вид. – Київ : Центр учбової літератури, 2011. 398с.